

ЯКІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАКОННОСТІ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ: ВИЗНАЧЕННЯ НАУКОВОГО ПІДХОДУ

THE QUALITY OF ADMINISTRATIVE LEGISLATION REGARDING THE REGULATION OF THE LEGALITY OF PERMITTED ACTIVITIES IN THE FIELD OF URBAN PLANNING: DEFINITION OF THE SCIENTIFIC APPROACH

Лещинський В.П., к.держ.упр., докторант
Національний авіаційний університет

Стаття присвячена визначенню наукового підходу до розкриття категорії якості адміністративного законодавства щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування, визначенню на цій основі напрямів вдосконалення якості вказаного законодавства. Із цією метою опрацьовано наукові здобутки з дотичної проблематики: якість закону та законодавства у різних сферах суспільних відносин, або загальні питання якості закону та законодавства; окремі питання розвитку законодавства щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування або власне містобудівної діяльності. Визначено, що якість адміністративного законодавства щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування характеризується системою його особливих властивостей, що характеризують природу вказаного законодавства як галузевого джерела права, його функціонування та розвитку як засобу регулювання суспільних відносин щодо забезпечення законності дозвільної діяльності у сфері містобудування. Наголошено, що якість адміністративного законодавства щодо регулювання забезпечення законності дозвільної діяльності у сфері містобудування має розглядатись на таких рівнях: якість законодавства як системи усіх правових актів у зазначеній сфері; якість певних груп правових актів предметного спрямування (забезпечення законності видачі містобудівних умов та обмежень, забезпечення законності дозвільної діяльності щодо здійснення підготовчих та будівельних робіт тощо); якість окремих правових актів щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування. Напрямами підвищення якості адміністративного законодавства щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування визначено: зменшення кількості підзаконних нормативно-правових актів у цій сфері шляхом зокрема, кодифікації містобудівного законодавства; активізація залучення представників академічної спільноти до розробки проекту Містобудівного кодексу України.

Ключові слова: якість закону, якість законодавства, законність, дозвільна діяльність, містобудування, містобудівна діяльність.

The article is devoted to the definition of a scientific approach to the disclosure of the quality category of administrative legislation regarding the regulation of the legality of permitting activities in the field of urban planning, to the determination on this basis of directions for improving the quality of the specified legislation. For this purpose, scientific achievements on tangential issues were worked out: the quality of law and legislation in various spheres of social relations, or general issues of the quality of law and legislation; separate issues of the development of legislation regarding permitting activities in the field of urban planning or urban planning activities. It was determined that the quality of administrative legislation regarding the regulation of the legality of permitting activities in the field of urban planning is characterized by a system of its special properties that characterize the nature of the specified legislation as a branch source of law, its functioning and development as a means of regulating social relations to ensure the legality of permitting activities in the field of urban planning. It was emphasized that the quality of administrative legislation regarding the regulation of ensuring the legality of permitting activities in the field of urban planning should be considered at the following levels: the quality of legislation as a system of all legal acts in the specified area; the quality of certain groups of legal acts of the subject area (ensuring the legality of issuing town planning conditions and restrictions, ensuring the legality of permitting activities for the implementation of preparatory and construction works, etc.); the quality of individual legal acts regarding the regulation of the legality of permitting activities in the field of urban planning. The directions for improving the quality of administrative legislation regarding the regulation of the legality of permitting activities in the field of urban planning are defined as: reducing the number of sub-legal normative legal acts in this area through, in particular, the codification of urban planning legislation; activation of the involvement of representatives of the academic community in the development of the draft Urban Planning Code of Ukraine.

Key words: quality of law, quality of legislation, legality, permitting activity, urban planning, urban planning activity.

Постановка проблеми. Правовому регулюванню містобудування притаманні проблеми, передусім, на рівні окремих нормативно-правових актів. Так, характер деяких актів не відповідає компетенції суб'єктів, які їх видають (п.п. 3, 5–7 Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва), оскільки здійснення технічного регулювання не відповідає природі Кабінету Міністрів України, який є суб'єктом затвердження цього Порядку. Правові засоби, передбачені окремими нормативно-правовими актами, не повною мірою відповідають актуальним суспільним відносинам у сфері предмету регулювання (п. 5 Порядку виконання підготовчих та будівельних робіт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт» від 13.04.2011 р. № 466). Тому розгляд проблематики якості законодавства у сфері дозвільної діяльності у містобудуванні тісно пов'язаний із опрацюванням проблемних питань якості закону у цій сфері. Дослідження якості законодавства ґрунтуються у юридичній літературі на наукових здобутках щодо якості закону. Водночас, сама теорія якості закону ще не є повною мірою сформованою.

Нагальними для подальшого опрацювання залишаються такі її питання, як практична та наукова актуальність, питання її становлення в цілому. Наукові напрацювання щодо якості закону сьогодні ґрунтуються на положеннях загальної теорії права, зокрема щодо предмета теорії права. Втім, наявне наукове підґрунтя для подальшого розвитку теорії якості закону, що може розглядатись і як певна основа для вироблення рекомендацій для ведення законотворчої роботи [1, с. 46]. Викладене означає можливість розгляду проблематики якості законодавства щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування, ґрунтуючись на: загальних положеннях теорії права та філософії права (зокрема, застосування системного методу у правових дослідженнях), наявних галузевих дослідженнях адміністративно-правового характеру щодо якості закону та якості законодавства, врахуванні специфіки розвитку суспільних відносин щодо здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування та адміністративно-правового регулювання вказаних відносин.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Усі наукові дослідження доцільно умовно розділити на дві групи за

критерієм предмету наукового пошуку: присвячені проблематиці якості закону та законодавства у різних сферах суспільних відносин, або загальних питань якості закону та законодавства, але не враховують специфіки дозвільної діяльності у сфері містобудування як предмету правового регулювання; присвячені окремим питанням розвитку законодавства щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування або власне містобудівної діяльності, але не фокусуються на комплексному опрацюванні питань якості законодавства у цій сфері. У першому контексті варто навести дослідження таких вчених, як: А.В. Бойко [1, с. 49–51], М.Г. Кравченко [2, с. 15; 3, с. 72], Л.М. Легін [4, с. 199–200] та інших.

У другому контексті варто вказати на роботи таких дослідників, як: І.В. Ігнатенко [5, с. 134], В.О. Резніченко [6, с. 239–240], А.І. Ріпенко [7, с. 116] та інших.

Окремо варто відмітити дотичні за спрямованістю наукові дослідження: якість закону (Я. Берназюк), ефективність правового регулювання (І.А. Городецька), реалізація норм адміністративного права (І.В. Болокан).

Метою статті є визначення наукового підходу до розкриття категорії якості адміністративного законодавства щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування, визначення на цій основі напрямів вдосконалення якості вказаного законодавства.

Основний матеріал. В українській мові терміном «якість» позначається: 1) специфіка предмета, відмінність його від інших предметів, його внутрішня визначеність; 2) рівень придатності для використання за його призначенням, його ціннісний та вартісний аспекти; 3) характерна риса конкретного предмету, його специфічна ознака; 4) сукупність певних характеристик послуг чи продукції відносно їх задоволення певним встановленим нормам [8, с. 1655].

Конкретний правовий акт, як правило, містить цілу систему правових засобів забезпечення досягнення цілей у відповідній сфері суспільних відносин, якої стосується його предмет правового регулювання. Водночас, така система має узгоджуватись із вже існуючою системою вищого рівня, до якої вона інтегрується [9, с. 584]. Вказане означає, що зміни, які вносяться до законодавства щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування, мають відповідати не тільки основним пріоритетам такої діяльності, але й основним засадам (принципам) її здійснення. Так, у першому розділі цієї роботи систематизовано принципи дозвільної діяльності у сфері містобудування за критерієм об'єкта їх впливу: принципи організації дозвільної діяльності (забезпечення безпеки життєдіяльності людини та діяльності держави; забезпечення безпеки у ключових сферах суспільного життя) та принципи власне її здійснення.

У юридичній літературі вказується на такі групи ознак якості закону: а) притаманні усім нормативно-правовим актам, включаючи закони (формальна визначеність, загальнообов'язковість, нормативність); б) притаманні передусім підзаконним нормативно-правовим актам, хоча певною мірою проявляються й щодо закону; в) юридична сила, за якою законодавчі акти відрізняються від підзаконних нормативно-правових актів. Формуються умови забезпечення якості актів законодавства: належне відображення у законі балансу інтересів різних суб'єктів права (вимога щодо змісту закону); належний розподіл суб'єктивних прав та обов'язків між суб'єктами правової системи; закон має відповідати актуальному стану розвитку суспільних відносин у цілому; оптимальність управлінського рішення, покладеного в основу правового регулювання (зазначена умова виходить своїм змістом за межі конкретного закону); повнота забезпечення реалізації закону необхідними ресурсами; належність формулювання мети й завдань закону; належне обрання методу правового регулювання; гарантування визначених законом

правових можливостей; виконання вимог техніки законотворення при створенні закону [2, с. 15; 3, с. 72]. Вказана позиція викликає окремі зауваження. По-перше, не є очевидним критерій класифікації ознак якості закону, що здійснюється автором. По-друге, складно провести змістовне розмежування деяких ознак: дотримання балансу інтересів суб'єктів права та належний розподіл у законодавстві їх прав та обов'язків. З іншого боку, на позитивну оцінку заслуговує виділення факторів якості закону, що виходять своїм змістом за його межі (втілення належних управлінських рішень, адекватне обрання методу правового регулювання). Тому окреслена позиція може бути взята за основу для подальшого дослідження із наведеними застереженнями.

Специфічною рисою правового регулювання здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування визначено його тяжіння до юридичного позитивізму, що означає необхідність чіткого визначення категорій та понять, що застосовуються. Особливостями містобудівної діяльності є: висока вартість об'єктів її здійснення, істотне значення для створення належного життєвого середовища, значний рівень суспільної небезпеки при відсутності належного контролю за її здійсненням. За таких обставин загальна вимога вичерпності, чіткості, однозначності положень нормативно-правового акта набуває характер обов'язкової умови визнання змісту актів у досліджуваній сфері якісними. Специфічним напрямом розвитку змісту відповідних правових актів необхідно визначити мінімізацію дискреційних дозвільних повноважень у сфері містобудування.

Усталеним є визначення законодавства як системи актів нормативно-правового характеру, що спрямовані на регулювання суспільних відносин. При цьому виділяються чотири аспекти. Перший, найвужчий – система усіх законів України. Другий – система як законів, так і інших актів нормативно-правового характеру, прийнятих вищими органами влади (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Президент України, центральні органи виконавчої влади). Третій – найбільш широкий, розглядає законодавство як систему законів, підзаконних нормативно-правових актів, прийнятих вищими та центральними органами виконавчої влади, а також нормативно-правових актів, прийнятих суб'єктами публічної влади місцевого значення (місцеві ради, місцеві державні адміністрації). Такий підхід охоплює системою законодавства також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. До законодавства України за цим підходом включаються також постанови Верховної Ради України. Четвертий аспект розглядає динамічну (функціональну) сторону системи законодавства як основного методу реалізації правотворчої функції держави шляхом функціонування уповноважених органів державної влади, оприлюднення, прийняття, розгляду, розробки нормативно-правових актів [10, с. 499].

У Рішенні Конституційного Суду України (далі – КСУ) від 09 липня 1998 року № 12-рп/98 (у справі про тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України) зазначається, що Конституція України значно розширила коло питань суспільного життя, що визначаються чи встановлюються виключно законами України як актами вищої після Конституції України юридичної сили в системі нормативно-правових актів. Відповідно до статті 92 Конституції України законами України мають регламентуватись найважливіші суспільні та державні інститути (права, свободи та обов'язки людини і громадянина; вибори, референдум; організація і діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади тощо). При цьому термін «законодавство» досить широко використовується у правовій системі в основному у значенні сукупності законів та інших нормативно-правових актів, які регламентують ту чи іншу сферу суспільних відносин

і є джерелами певної галузі права. Цей термін без визначення його змісту використовує і Конституція України (статті 9, 19, 118, пункт 12 Перехідних положень). У законах, залежно від важливості і специфіки суспільних відносин, що регулюються, цей термін вживається в різних значеннях: в одних маються на увазі лише закони; в інших, передусім кодифікованих, до поняття «законодавство» включаються як закони та інші акти Верховної Ради України, так і акти Президента України, Кабінету Міністрів України, а в деяких випадках – також і нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади термін «законодавство», який вживається у частині 3 статті 21 Кодексу законів про працю України щодо визначення сфери застосування контракту як особливої форми трудового договору, треба розуміти так, що ним охоплюються закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети і постанови Кабінету Міністрів України, прийняті в межах їх повноважень та відповідно до Конституції України і законів України [11].

У науковій літературі поширена думка про недоцільність використання широкого підходу до визначення поняття «законодавство» у правотворчості та правозастосуванні, вказують про необхідність використання його вузького сенсу. Так, М.І. Козюбра вказує про небезпеку ототожнення таких категорій, як «законодавство» та «система нормативно-правових актів», що призводить до перебільшення значення підзаконних актів. При цьому наводяться такі приклади співвідношення закону та підзаконного нормативно-правового акту, як: обмеження сфери застосування положень закону правилами, встановленими у підзаконному нормативно-правовому акті; обмеження можливості реалізації закону в окремих випадках з огляду на приписи підзаконного нормативно-правового акту [12, с. 175]. Висловлюється ідея про принципову правильність використання виключно вузького розуміння терміну «законодавство», як з точки зору логіки та термінології, так і з позиції методології [1, с. 24–29; 13, с. 347].

Значення нормативно-правових актів підзаконного характеру у діяльності суб'єктів виконавчої влади обумовлене тим, що такі акти конкретизують правове регулювання з урахуванням специфіки конкретних сфер суспільних відносин, дозволяють оперативно вирішувати певні питання, що виникають [14, с. 408]. Таким чином, термінологічна визначеність застосування терміну «законодавство» має ґрунтуватись, з одного боку, на врахуванні внутрішніх зв'язків національної системи законодавства і недопущенні таким чином невиправданого використання широкого значення цього терміну, а з іншого – не можна не враховувати пріоритет гнучкості правового регулювання, що досягається саме за рахунок використання підзаконних нормативно-правових актів. У контексті законодавства щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування це означає, що з одного боку, неприпустимою є ситуація, що якої підзаконні нормативно-правові акти звужували б обсяг суб'єктивних прав, визначених законом або унеможливили б їх реалізацію. З іншого боку, виражена специфіка містобудівної діяльності обумовлює неможливість використання актів виключно законодавчого характеру для врегулювання дозвільної діяльності у вказаній сфері.

Сьогодні переважна частина повноважень як суб'єктів забезпечення законності здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування, так і суб'єктів здійснення такої діяльності визначається підзаконними нормативно-правовими актами. Так, повноваження ДІАМ як суб'єкта забезпечення законності у цій сфері визначаються абз. 4 п. 3 Положення про ДІАМ.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України, щодо діяльності суб'єктів публічної влади встановлено спеціально-дозвільний правовий режим діяльності. Вказане,

з урахуванням положень про системний характер законодавства, який означає необхідність застосування законодавчих положень з урахуванням їх взаємного зв'язку, означає, що поняття «законодавство» у контексті забезпечення законності у сфері містобудівної діяльності має застосовуватись саме у широкому сенсі. Так, розуміння містобудівного законодавства виключно як сукупності Законів України ігнорує роль підзаконних нормативно-правових актів у цій сфері. Розуміння вказаного законодавства як системи законів та підзаконних нормативно-правових актів не дозволяє врахувати значення правових актів індивідуального характеру, зокрема щодо призначення та звільнення посадових осіб ДІАМ як суб'єкта контролю щодо здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування. Тому вказане законодавство як предмет забезпечення якості, має розглядатись виключно у найбільш широкому розумінні: як система законів та усіх підзаконних правових актів у цій сфері (що видаються суб'єктами публічної влади як загально державного, так і місцевого значення).

Порівнюючи такі явища правової дійсності, як закон та законодавство як предмет забезпечення якості, необхідно підтримати висловлювану у науковій літературі позицію, що між ними існує суттєва різниця, яка обумовлена як обсягом їх змісту, так і їх властивостями. Поняття «якість законодавства» варто розглядати як значною мірою ширше порівняно із поняттям «якість закону», враховуючи складність структури законодавства. У поняттях «якість законодавства» та «якість закону» можливо виділити й спільну частину, що ґрунтується на спільних рисах категорій «законодавство» та «закон». З огляду на викладене, А.В. Бойко визначає якість адміністративно процесуального законодавства з позиції сукупності властивостей такого законодавства, що має цілісний характер. Така сукупність характеризує сутність адміністративного процесуального законодавства, а також закономірності його функціонування та розвитку як засобу регулювання адміністративних правовідносин. Якість адміністративного процесуального законодавства розглядається як обов'язкова умова його стабільності та ефективності [1, с. 59]. Вказане розуміння якості законодавства може бути взяте за основу і для характеристики якості законодавства щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Вимога систематизованості законодавства [1, с. 62] означає, зокрема, неприпустимість дублюючих положень, необхідність мінімізації недоліків правового регулювання (прогалин, колізій). Втім, зазначених результатів важко досягти при значній кількості галузевих нормативно-правових актів, як це має місце щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування. З огляду на викладене, видаються перспективними пропозиції щодо кодифікації містобудівного законодавства, з урахуванням інтересів учасників суспільних відносин у сфері містобудування [5, с. 134; 7, с. 116]. Вказане сприятиме зменшенню кількості нормативно-правових актів у цій сфері, розвитку зв'язків між конкретними нормативними положеннями, зменшенню кількості недоліків правового регулювання та відповідно, підвищенню якості законодавства у сфері містобудування, в тому числі й щодо здійснення дозвільної діяльності у цій сфері.

Запорукою формування якісного законодавства є забезпечення безперервного законодавчого процесу, що досягається зокрема, інтеграцією та консолідацією усіх джерел законодавчої експертизи. Ключовим засобом у цьому напрямі є діяльність парламентських комітетів щодо розгляду пропозицій по внесенню змін до чинного законодавства та вироблення поправок до них. Водночас, вказана діяльність неможлива без належного забезпечення комітетів кваліфікованими кадрами, а також їх науково-експертного та інформаційно-аналітичного супроводу [15]. У цьому зв'язку варто вказати на значну активізацію законотворчої роботи у сфері містобудування протягом

останніх років. Зареєстровано більше 10 проектів Закону України, що прямо чи опосередковано стосуються сфери містобудування в цілому та дозвільної діяльності у цій сфері зокрема. Достатньо активною є діяльність Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної Ради України. В тому числі 26 квітня 2023 р. Комітетом затверджено склад Робочої групи з розробки проекту Містобудівного кодексу України. Безумовно підтримуючи зазначену ініціативу, варто відмітити недостатність представників академічної спільноти у її складі. Так, зі 189 членів робочої групи лише одна особа обіймає посаду професора університету (Київський національний університет будівництва та архітектури) [16].

Висновки. Якість адміністративного законодавства щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування характеризується системою його особливих властивостей, що характеризують природу вказаного законодавства як галузевого джерела права, його функціонування та розвиток як засобу регулювання сус-

пільних відносин щодо забезпечення законності дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Якість адміністративного законодавства щодо регулювання забезпечення законності дозвільної діяльності у сфері містобудування має розглядатись на таких рівнях: якість законодавства як системи усіх правових актів у зазначеній сфері; якість певних груп правових актів предметного спрямування (забезпечення законності видачі містобудівних умов та обмежень, забезпечення законності дозвільної діяльності щодо здійснення підготовчих та будівельних робіт тощо); якість окремих правових актів щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Напрямами підвищення якості адміністративного законодавства щодо регулювання законності дозвільної діяльності у сфері містобудування є: зменшення кількості підзаконних нормативно-правових актів у цій сфері шляхом зокрема, кодифікації містобудівного законодавства; активізація залучення представників академічної спільноти до розробки проекту Містобудівного кодексу України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко А.В. Якість адміністративно-процесуального законодавства: питання теорії та практики: канд. юрид. наук: 12.00.07. Університет митної справи та фінансів. Дніпро, 2019. 192 с. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0419U004784/> (дата звернення: 30.04.2023 р.).
2. Кравченко М. Г. Основні ознаки та вимоги до якісного закону. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 8. С. 4–17.
3. Кравченко М. Г. Підвищення вимог до якості закону як передумови ефективності його реалізації. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 2. Т. 1. С. 67–73.
4. Лєгін Л. М. Поняття та критерії якості закону: проблеми визначення. *Проблеми законності: збірник наукових праць*. 2016. Вип. 132. С. 196–204.
5. Ігнатенко І.В. Просторове планування як інструмент управління територіальним розвитком громади: правові аспекти. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 130–135.
6. Резніченко В.О. Дослідження сфери містобудування як предмету дозвільної діяльності та об'єкту адміністративно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 237–240.
7. Ріпенко А. І. Концептуально-правові засади використання земель для містобудівних потреб: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.06; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад». Одеса, 2020. 462 с. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0521U100074/> (дата звернення: 08.05.2023).
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голова ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
9. Філософський енциклопедичний словник. Київ; Абрис, 2002. 743 с.
10. Юридична енциклопедія: У 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. К.: Укр. Енцикл., 1998. Т. 2: Д-Й. 1999. 744 с.
11. Рішення у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство»): рішення Конституційного суду України від 09 липня 1998 року № 12-рп/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98#Text> (дата звернення: 14.04.2023).
12. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваїте, 2015. 392 с.
13. Кондратьєв А. Ю. Адміністративне законодавство (щодо змісту категорії та складових елементів). *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. № 4. С. 99–100.
14. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. X.: Право, 2016. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін. 2017. 952 с.
15. 29 грудня 2022 року у Дослідницькій службі Верховної Ради України відбулося тематичне експертне обговорення з питань розвитку національного законодавства на тему: «Фаховий аналіз законопроектів як запорука формування якісного законодавства» Дослідницька служба Верховної Ради України. URL: <https://instzak.com.ua/2022/12/31/29-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BD%D1%8F-2022-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83-%D1%83-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B9-%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B1%D1%96-%D0%B2/> (дата звернення: 30.04.2023 р.).
16. Комітет затвердив склад Робочої групи з розробки проекту Містобудівного кодексу України. Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. URL: https://komsamovr.rada.gov.ua/news/main_news/83156.html (дата звернення: 09.05.2023).